

Ο ΒΥΑΣ

ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ἄν καθῆστε μὲ ἡσυχία,
κ' ἂν ἀκοῦτε μὲ σιγή,
θα δᾶς ἴσως μιὰν ἱστορία,
μιὰ σωστὴ παραλογίη.

Ἵ τ' ἀψηλά, ὅταν νυχτώνῃ,
ἓνα θλιβερό πουλί,
'ὄσ' ἀνὰ κράζῃ « Γκιώνη! Γκιώνη! »
ὄλη νύχτα δὲν λαλεῖ;

Ἦτανε παιδί 'ς τὴ χώρα,
βῦα τῶλεγαν θαρρόω,—
'Ἐπὶ τυραγνιέται τώρα
γιὰ 'να κρῖμα φοβερό . . .

Εἶχεν ἀπ' ἀρχῆς μιὰ Μοῖρα,
'ὄσ' ἔχθρό του 'ς τὸ κρυφό,
κ' εἶχε μιὰ μπτέρα χήρα,
καὶ τὸν Γκιώνη εἶχ' ἀδελφό.

Μὲ τ' ἀδέλφῃ αὐτό, παιχνίδια
καὶ χαραῖς παντοτεινά,
ἐδοσκούσανε τὰ γίδια
'ς τοῦ χωριοῦ τους τὰ βουνά.

Κι' ὅπου πλούσιο ἦταν χορτάρι,
ὅπου ἴσκιος καὶ νερό,
ἐπετοῦσαν τὸ λιθάρι
κ' ἐπερνοῦσαν τὸν καιρό.

Μιὰ φορά, καθὼς πετοῦνε
τὰ λιθάρια τὰ τρανά,
καθὼς σκύδουν καὶ μετροῦνε
ποιὸς τὸν ἄλλο ἀποπερνᾶ,—

Δίχως προσοχὴ σκάνει
τὸ λιθάρι τὸ πικρό,
ὀίχνει καὶ χτυπᾶ τὸν Γκιώνη,
καὶ τὸν ἄφῃκε νεκρό!

Μ' ὄψι ἀχνὴ καὶ τρομαγμένη
τὸ κοπάδι του λαλεῖ—
Σ' τὴν αὐλὴν τοὺς περιμένει
ἡ μπτέρα ἡ καλὴ.

— Ποῦν' ὁ Γκιώνης! Ποῦνε, βῦα,
τὸ μικρό μας τὸ παιδί;
— Γίδια λείπουνε δυὸ τρία
κ' ἔμεινε γι' αὐτὰ νὰ ἰδῇ.—

Ἡ καρδιά της μέσ' 'ς τὰ στῆθη
'ὄσ' ψαράκι σπαρταρᾶ
ἡ φωνὴ ποῦ ἀπεκριθῆ
κρούβει μαύρη συμφορά! . . .

Ἄπ' τὸ χέρι τὸν ἀρπάζει
τόνε σπρώχνει μὲ ὀρμὴ:
— Τὸ παιδάκι μου, φωνάζει,
τὸ παιδί μου 'ς τὴ στιγμὴ!

Καὶ τὸν Γκιώνη ὡς ποῦ νὰ μ' εὔρης,
νᾶρθετε μαζί τὰ δυὸ,
δεῖπνο κ' ὕπνο νὰ μὴ 'ξεύρης,
μὴδ' ἐμπρός μου νὰ σὲ διῶ.—

Μὲ καρδοῦλα ῥαγισμένη,
νοῦ καὶ 'μάτια σκοτεινά,
ἀπὸ τὴν αὐλὴν ἐβγαίνει
καὶ γυρίζει 'ς τὰ βουνά.

— Ἄχ! Θεέ, συγχώρησέ με!
'Πίσω πλέον δὲν κοιτῶ . . .
Ἀπὸ φτερούγες χάρσέ με—
Μ' ἔστειλε νὰ τὸν ζητῶ!—

Κι' ὁ Θεὸς ποῦ τὸ γνωρίζει,
κ' ἐλυπήθηκε πολὺ,
δυὸ φτερούγες τοῦ χαρίζει
καὶ τὸν κάμνει ἓνα πουλί.

Κ' ἔτσι, ἀπὸ τότ' ὡς τώρα
ἀπαρήγορο πετᾶ
κι' ἀπὸ χώρα 'ς ἄλλη χώρα
τὸ νεκρὸ παιδί ζητᾶ.

Ἄπ' τὸν πόνο κ' ἀπ' τὴ λύπη
μαύρη ζᾶν τὸν κρατεῖ
ξεύρει πῶς ὁ Γκιώνης λείπει—
δὲν θυμᾶται τὸ γιατί...

Καὶ γιὰ τοῦτο, ὄσ' νυχτώνῃ
ἀπ' τὸ βράδυ ὡς 'ς τὴν αὐγή,
κράζει « Γκιώνη! Γκιώνη! Γκιώνη! »
μέσ' 'ς τὴν νεκρικὴ σιγή.

Δεῖπνο καὶ ὕπνο δὲν γνωρίζει.
Μόνο μ' ἄγρυπνη ματιά.
μέσ' 'ς τὰ δάση ἴογυρίζει
'ὡς ναύρη μιὰ ῥεμματιά.

Ἐχει δῶμα κουρασμένο—
Ἄχ! καὶ νὰ ξεκουρασθῇ!
Ἐχει στόμα στεγνωμένο—
Ἄχ! νὰ πιῇ νὰ δροσισθῇ!

Μὰ ὄσ' ἀνὰ κράζει « Γκιώνη! Γκιώνη! »
μ' ἓνα πόνο φοβερό,
ἡ μυτίτσα του 'ματώνει,
κοικινίζει τὸ νερό

Καὶ τὸ αἷμα, ποῦ θυμίζει
τοῦ ἀδελφοῦ τὸν σκοτωμό,
τὴν καρδιά του ξεβροῖζει
καὶ πετάει μὲ καῦμό.

Κ' ἔτσι κλαίγει « Γκιώνη! Γκιώνη! »
μέσ' 'ς τὴν νύχτα ποῦ ἀντηχεῖ,
'ὡς νὰ πῆ ὁ Πλάστης « σώνει »,
νὰ τοῦ πάρῃ τὴν ψυχὴ.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ.